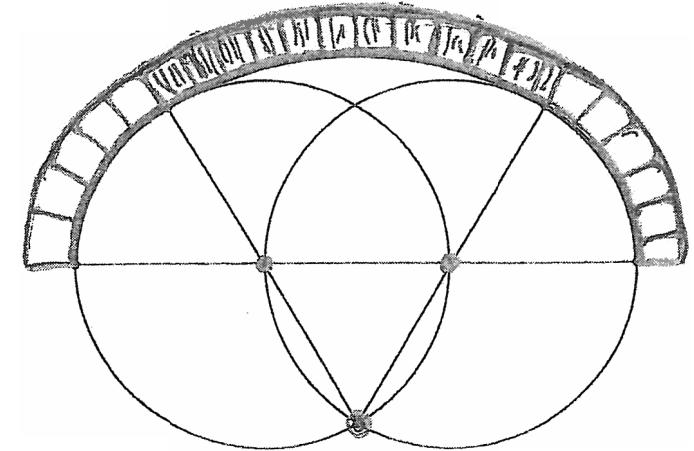
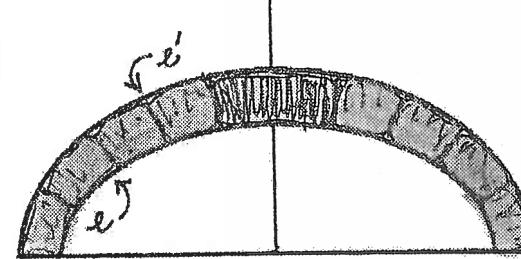
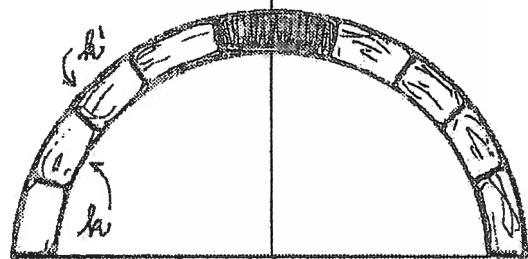
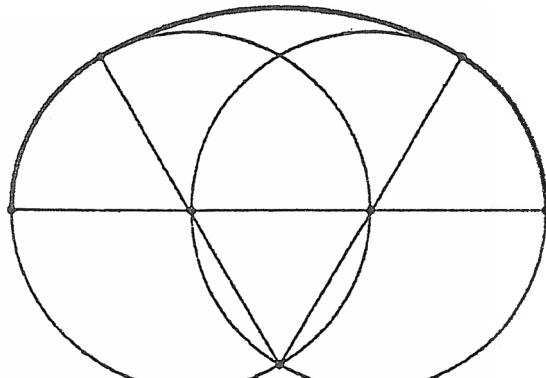

VYZDIVÁNÍ STĚN NAD PŮDORUSEM

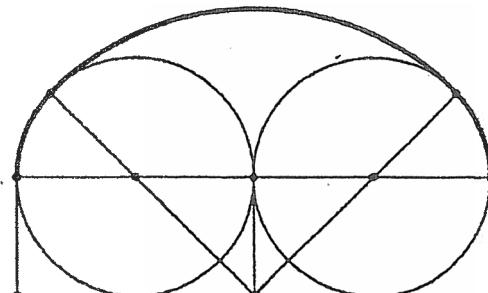

VŠUDÉ STEJNÁ ← TLOUŠŤKA ZDIVA → SE PODSTUPNĚ MĚNI

KOMBINACE KRUŽNICOVÝCH OBLOUKŮ

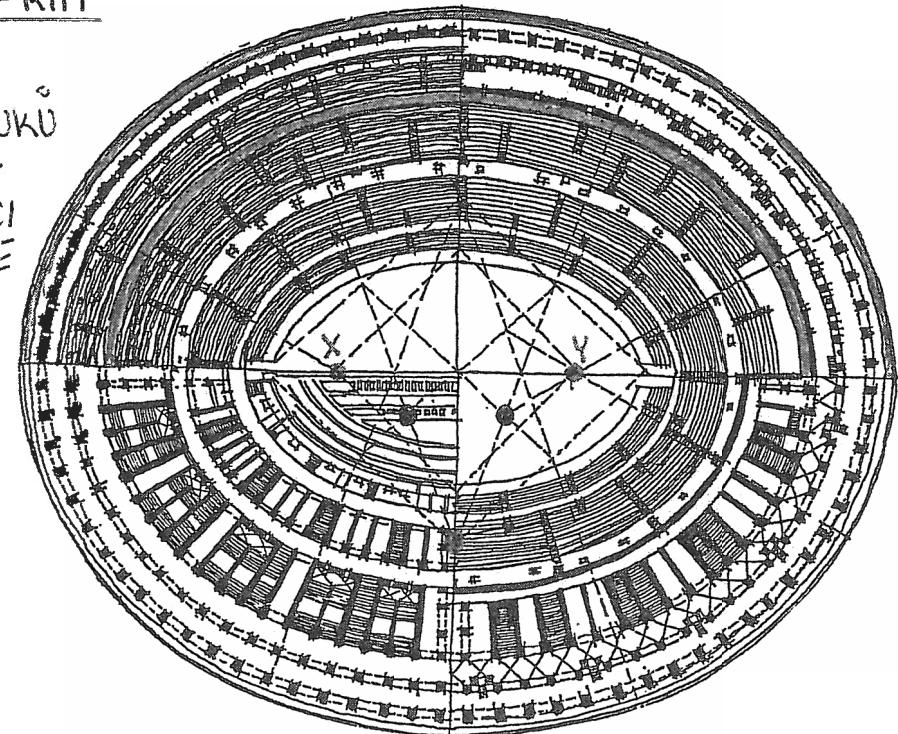
DVÁL BORROMINIHO ↗

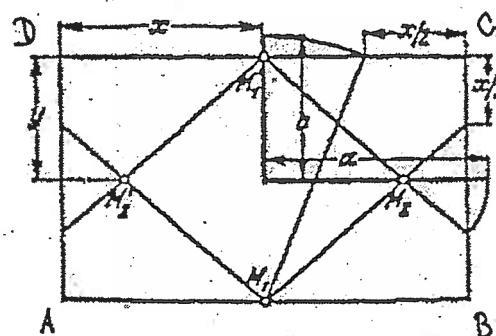
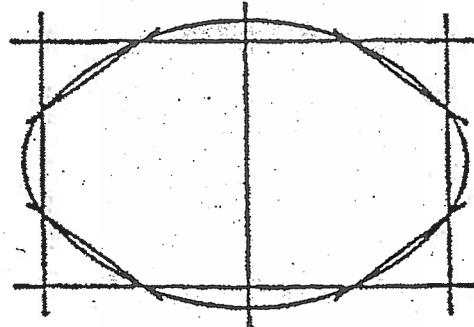
DVÁL SERLIŮV ↗

ARENA KOLOSEA - ŘÍM

DVÁL SLOŽENÝ Z OBLOUKŮ
NĚKOLYKÁ KRUŽNÍC -
DOPLNTE KONSTRUKCI
A BAREVNĚ VYZNÁČTE
OBLOUKY A JEJICH
STŘEDY!

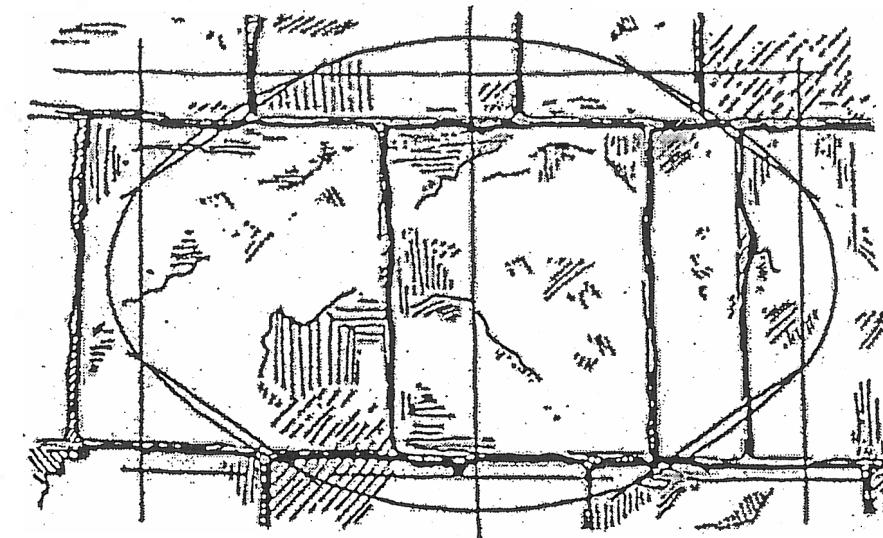
OBLOUK Z LUXORU (~ -1180)

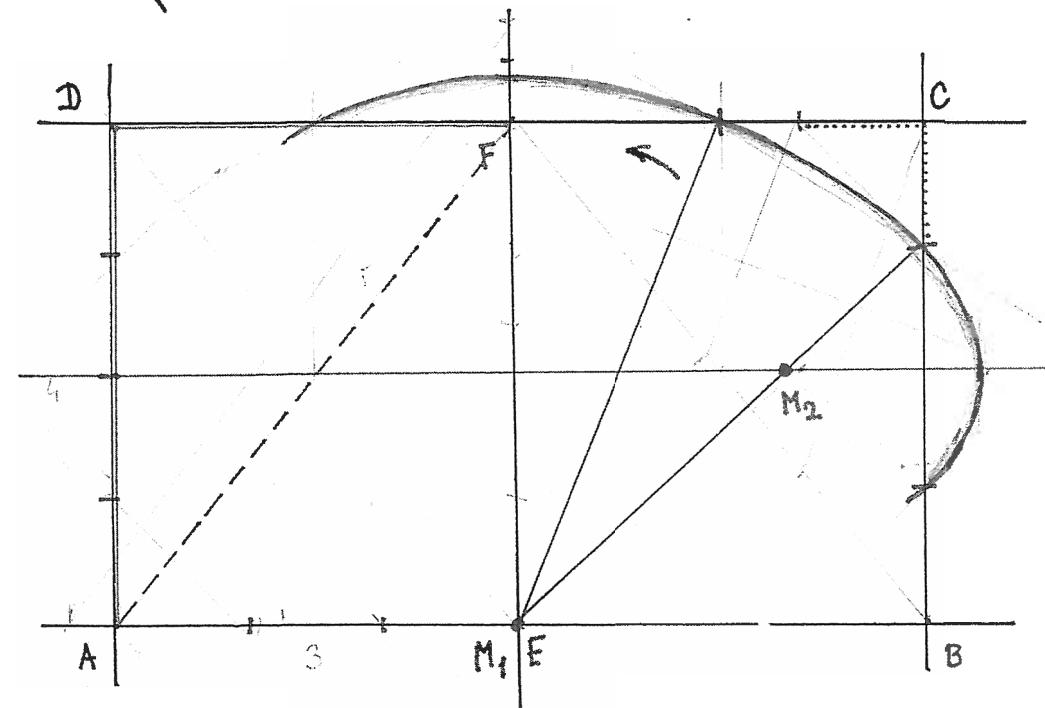
POKUS O REKONSTRUKCI PODSTUPU
UŽITÍM STAROVĚKÝCH NÁSTROJŮ

(PROVAZ, MĚŘIDLO, ZNAČKY V KAMENI)
POTŘEBNÉ ZNALOSTI: KONSTRUKCE
OBLOUKŮ KRUŽNIC A JEJICH NAVAZO-
VÁNÍ (PLYNDLÁ ČÁRA), PRAVÝ ÚHEL,
ROZDĚLENÍ „JEDNOTKOVÉHO PADVAZU
NA POLOVINY ČI TŘETINY ...

SESTROJTE TENTO OVÁL POMOCÍ OBdéLNíKU ABCD

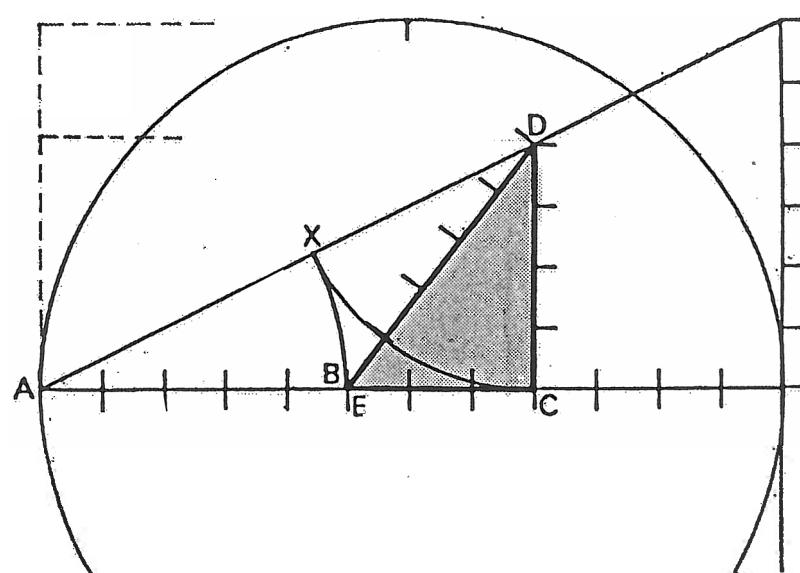

(TROJÚHELNÍK ADF JE PRAVDÍHÝ - STRANY 3,4,5 DÍLŮ -
LEHCE NEPŘESNĚ)

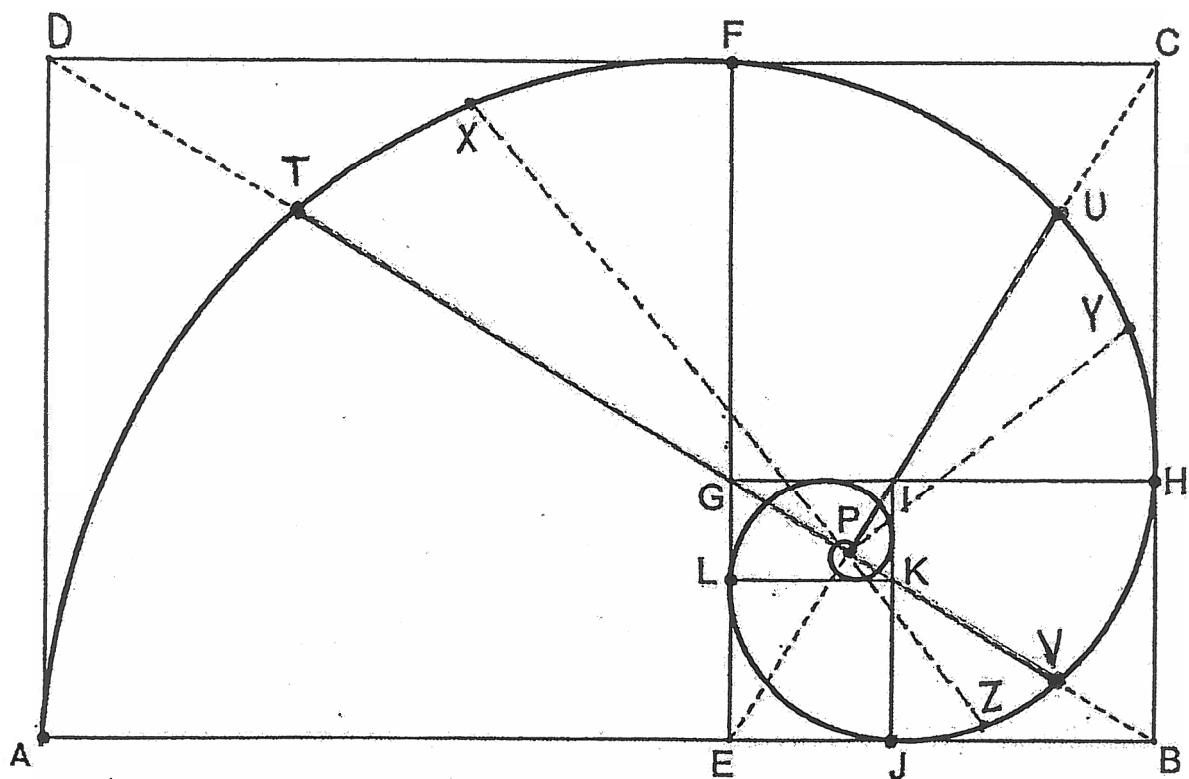

OSIRIDDVD DKD

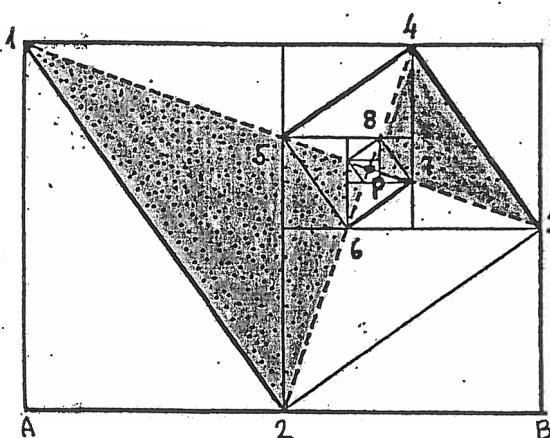
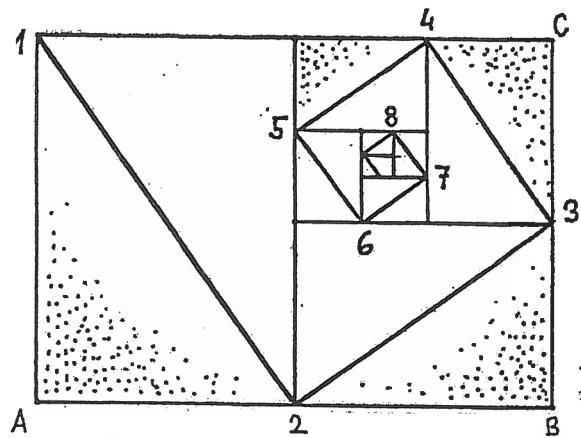
POSVATNÉ SCHÉMA
EGYPTSKÝCH KNĚŽÍ

ZLATA SPIRALA

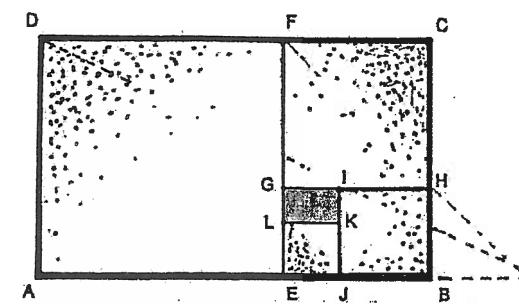
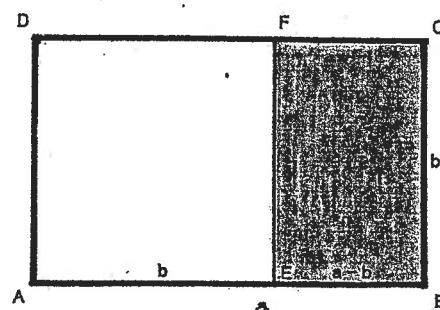
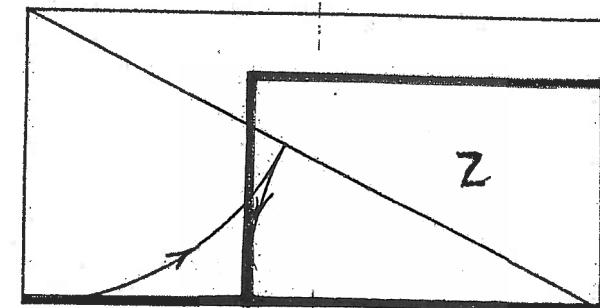

LOGARITMICKÁ „SPIRÁLA ZLATÉHO ŘEZU“

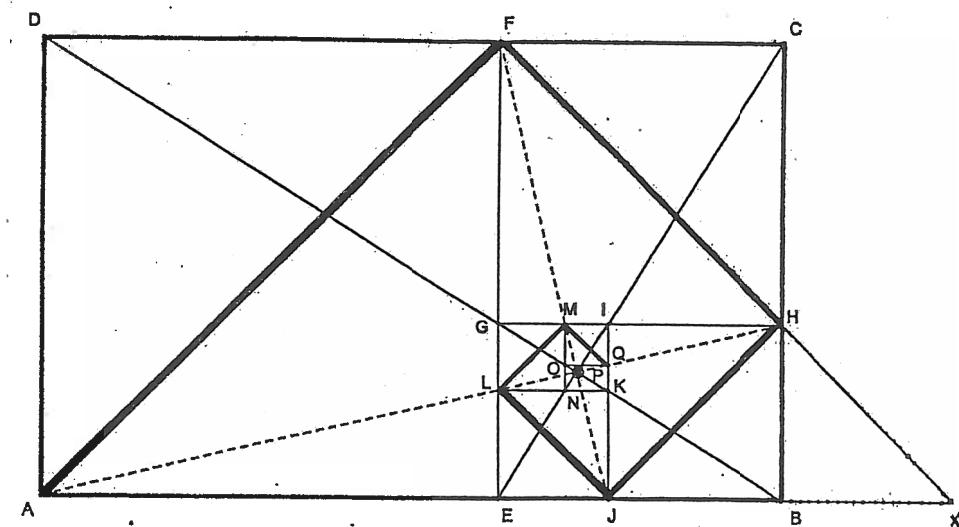

← OBDĚLNÍK FORMÁTU A (POMĚR STRAN 1: $\sqrt{2}$)
ODKRAJUJEME OBDĚLNÍKY ...

V OBDĚLNÍKU D (DVOJICE ČTVERCŮ)
JE SESTRDIEN OBDĚLNÍK Z

Z OBDĚLNÍKU Z ODKRAJUJEME ČTVERCE ...
CO LZE VYUČIT Z TĚCHTO OBRAZKŮ?

HYMNUS NA NII.

Bud' pozdraven, ó-Nile,
jenž prýštíš ze země
aplyněš, abys živil Egypt!

O tajemný,
jenž jsi průvodcem temnotou
k jasnému dni jásotu a zpěvu,
kdy lučiny jsou pod vodou!

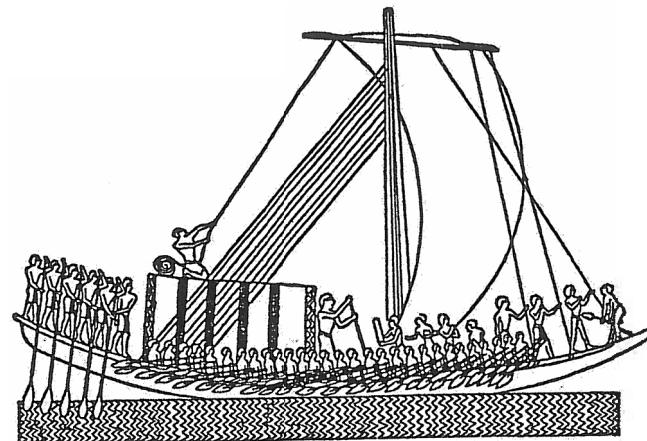
Ty, kterého Slunce stvořilo,
aby všechn brav mohl žít,
ty, jenž napájíš i vzdálenou poušť
svou rosou, z nebes padající,

příteli matky Země,
jenž dozíráš na obilí
a působiš, že dílna Stvořitele vzkvétá,

pane ryb,
jenž přivádíš vodní ptáky,
když ostatní ptactvo odletělo na jih,

tvůrce ječmene, roditeli pšenice,
jenž chrámům dovoluješ,
aby mohly pořádat slavnosti. –

Ty když nedáš dostatečnou záplavu,
nosu se nedostává dechu života
a každý je chudásem;
tu i bohům ubývá obětí a lidstvo – hyne!

NAUČENÍ PTAHHOTEOVO

Nechlub se svým věděním,
ale porad' se i s člověkem neučeným stejně jako s učeným –
hranic umění nelze dosáhnout
a není umělce, který by dospěl celého mistrovství! –
dobrý výrok je skrytější než drahokam
a najdeš jej i u otrokyň drtících obilí.

... tvé příkazy mají být prostý všeho, co je špatné.
Spravedlnost je nádherná a její znamenitost je trvalá;
nemění se od nepamětných dob počátků království
a ten, jenž porušuje zákony, je trestán.
Chamtitivý člověk si často neuvědomuje,
že nízkostí lze sice dosáhnout bohatství,
křivda však nikdy nedospěje přístavu.

Když jsi dosáhl postavení, založ si domácnost;
miluj opravdově svou ženu,
živ ji a oblékej;
vonné masti jsou lékem pro její tělo –
dělej radost jejímu srdci po celý svůj život,
je (jako) pole, které svému pánu přináší užitek.

... máš mluvit jen tehdy, když víš, že věci rozumíš.
Ten, kdo mluví na poradě, má být umělcem;
mluvení je těžší než kterákoli jiná práce
a jen tomu slouží, kdo je ovládá dokonale.

Jsi-li mocný, máš dosáhnout toho; abys byl ctěn
svým věděním a klidem své řeči.

۷۱۳۲۰-۱۹
 ۷۱۲۲-۱۹
 ۷۱۱۱-۱۹
 ۷۱۱۱-۱۸
 ۷۱۱۱-۱۷
 ۷۱۱۱-۱۶
 ۷۱۱۱-۱۵
 ۷۱۱۱-۱۴
 ۷۱۱۱-۱۳
 ۷۱۱۱-۱۲
 ۷۱۱۱-۱۱
 ۷۱۱۱-۱۰
 ۷۱۱۱-۹
 ۷۱۱۱-۸
 ۷۱۱۱-۷
 ۷۱۱۱-۶
 ۷۱۱۱-۵
 ۷۱۱۱-۴
 ۷۱۱۱-۳
 ۷۱۱۱-۲
 ۷۱۱۱-۱

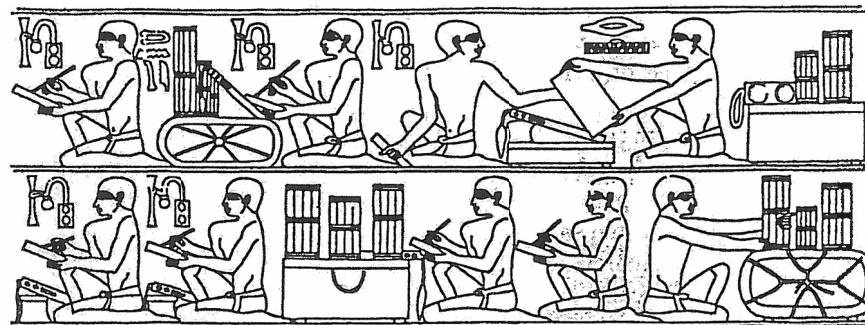
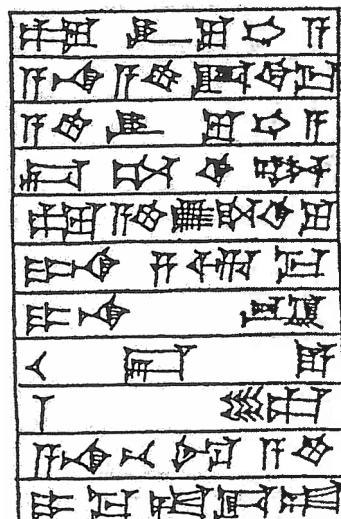
۷۱۱۱-۱۰
 ۷۱۱۱-۹
 ۷۱۱۱-۸
 ۷۱۱۱-۷
 ۷۱۱۱-۶
 ۷۱۱۱-۵
 ۷۱۱۱-۴
 ۷۱۱۱-۳
 ۷۱۱۱-۲
 ۷۱۱۱-۱

RHINDŮV PAPYRUS (~ -1560) - DVĚ ÚLOHY
 STAROBABYLONSKÁ TABULKÁ - ÚLOHA D PASTÝŘI

PÍSAŘI PÍŠÍ PODLE DIKTÁTU

ASYRSKÝ PÍSAŘ S TABULKOU
ARAMEJSKÝ PÍSAŘ S PERGAMENEM

NAUČENÍ CHETIHO

Písařskému umění se věnuj s láskou! Věz, že není nad písařské umění. Písařské umění musíš milovat více než svou matku. Před tvým pohledem bude krásna. Toto umění je větší než každý jiný úřad a v zemi nemá obdobu.

Věz, každé povolání má představeného. Jen písař je představeným sám sobě.

Získej si ten velký písařský úřad! Milé a skvělé je tvé psací náčiní a tvůj papyrový svitek a denně jsi veselý.

Staň se písárem! Písář je osvobozen od práce ... a zbaven starostí. Nemáš ani mnoho pánu, ani spoustu představených.

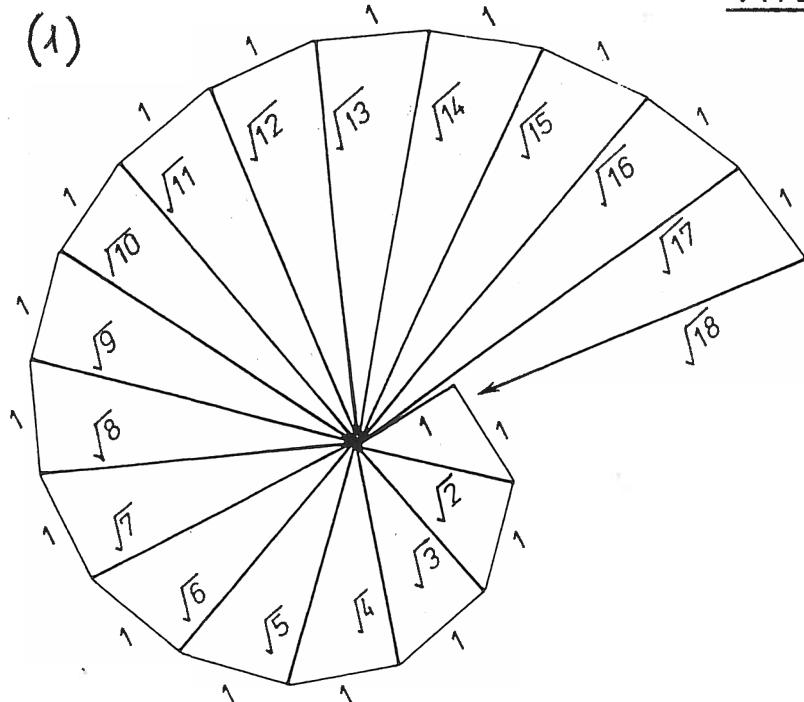
Snaž se stát písárem, abys řídil celý svět!

Ani den nesmíš lenošit, jinak budeš bit! Neboť chlapec má uši na zádech. Poslouchá, jen když je bit.

Clověk zhyně, jeho tělo je prach, všichni jeho blízcí se obrátí v prach – a právě jeho písmo ho udržuje na živu ústy předčitatele.

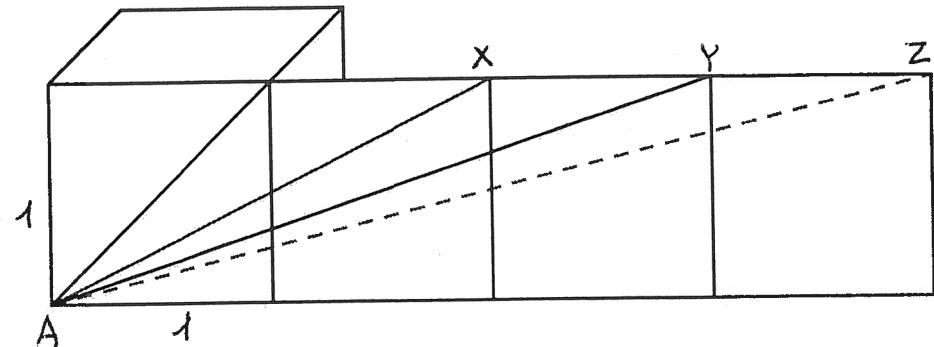
Jejich zádušní služba zanikla, jejich stěly jsou pokryty smetím, jejich hroby zapomenuty. Jejich jméno však ještě žije v knihách, které napsali; neboť jsou dobré a památnka toho, kdo je napsal, zůstané věčná!

Papyrový svitek se stal jejich knězem – předčitatelem, psací tabulka jejich milovaným synem a pyramida jejich knihou.

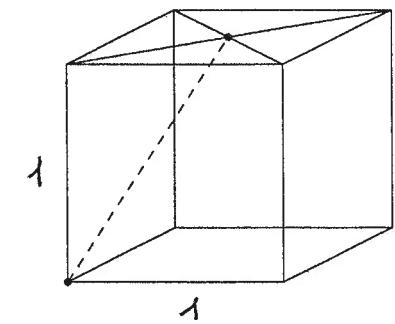
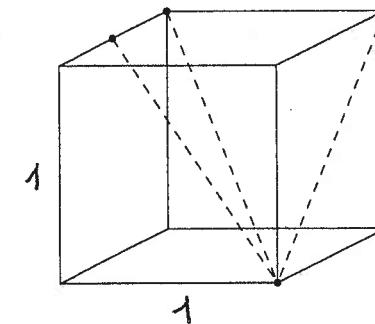

VÝPOČTY

VÝPOČÍTEJ DÉLKU ÚSEČEK AX, AY, AZ!

VÝPOČÍTEJ DÉLKU ČÁRKOVANÝCH ÚSEČEK V KRYCHLÍCH!

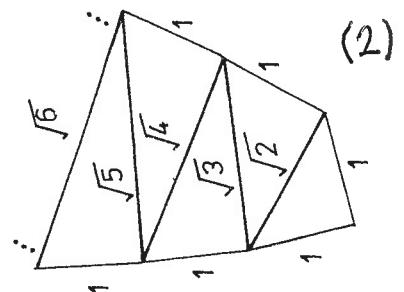

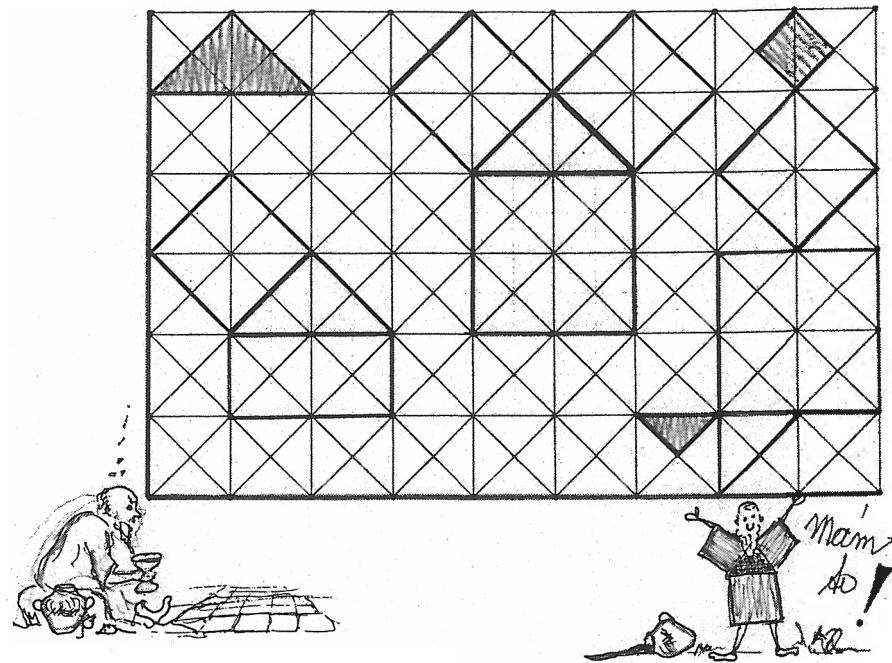
KONSTRUKCE

POKRAČUJ V KONSTRUKCI
DO ÚSEČKY w_1 , $|w_1| = \sqrt{16}$

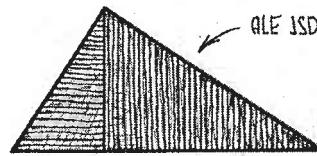
POKRAČUJ V KONSTRUKCI AŽ K ÚSEČCE w , $|w| = \sqrt{30}$

POROVNEJ ÚSEČKY w_1, w A VÝSLEDEK ZDŮVODNÍ!

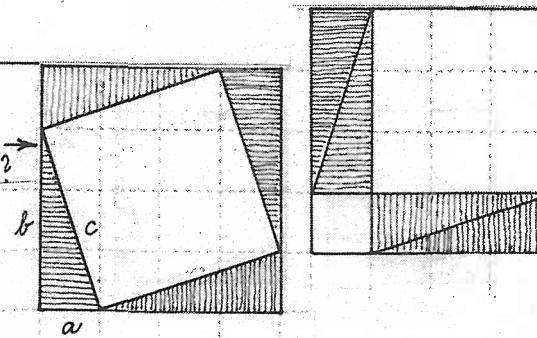

ALE JSOU I JINÉ PRAVOUHLE TROJUHelníKY ---

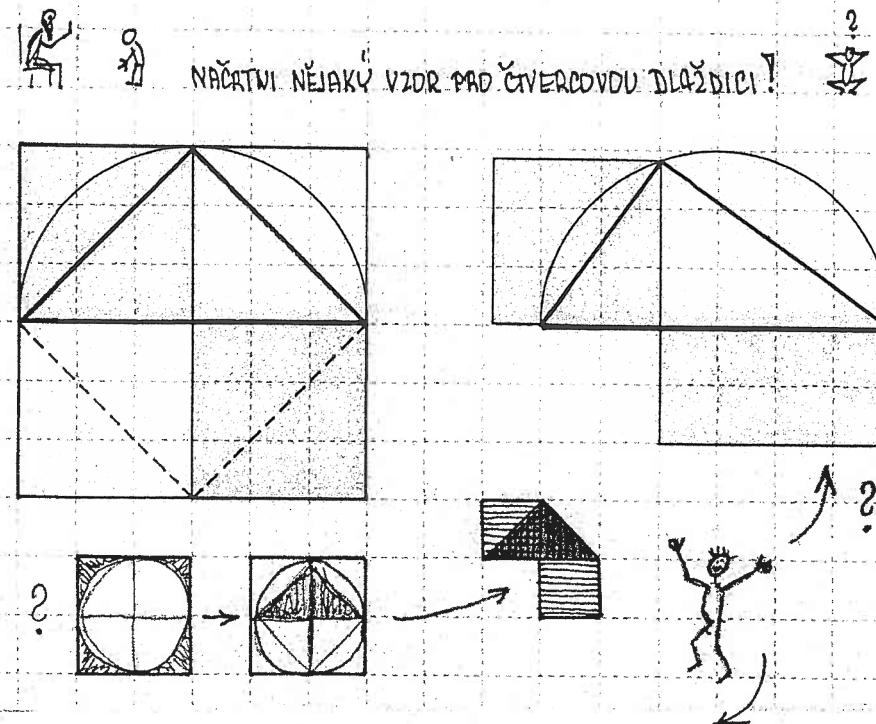

TENTO PRAVOUHLY TROJUHelníK
JE ROZDĚLEN VÝškou, NA DVA
DALŠI - CO O NICH VIME?

LZE Z TETO DVOJICE DRÁžEK
„VYČÍST“ PYTHAGOROVU VĚTU?
POPIŠ TO!

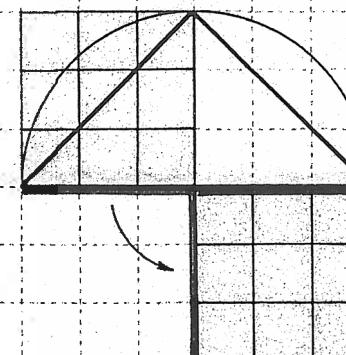

THALES, PYTHAGORAS I EUKLIDÉS ŽILI MNOHEM POZDĚJI, DO TĚCHTO OBJEVECH.

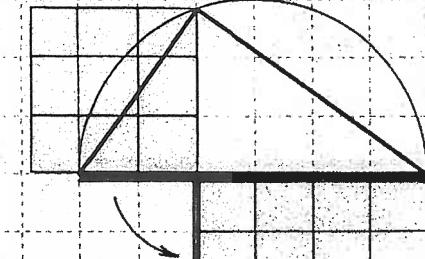

MYSLÍS, ŽE BY Mohl PLATIT I PAD NEODNDRAMENNY PRAVOUHLY TROJUHelníK.
TO, CO PAD TEN NEODNDRAMENNY? ZJEDAVOST Vede ČASTO K OBJEVŮM, I VĚDCE!

A

B

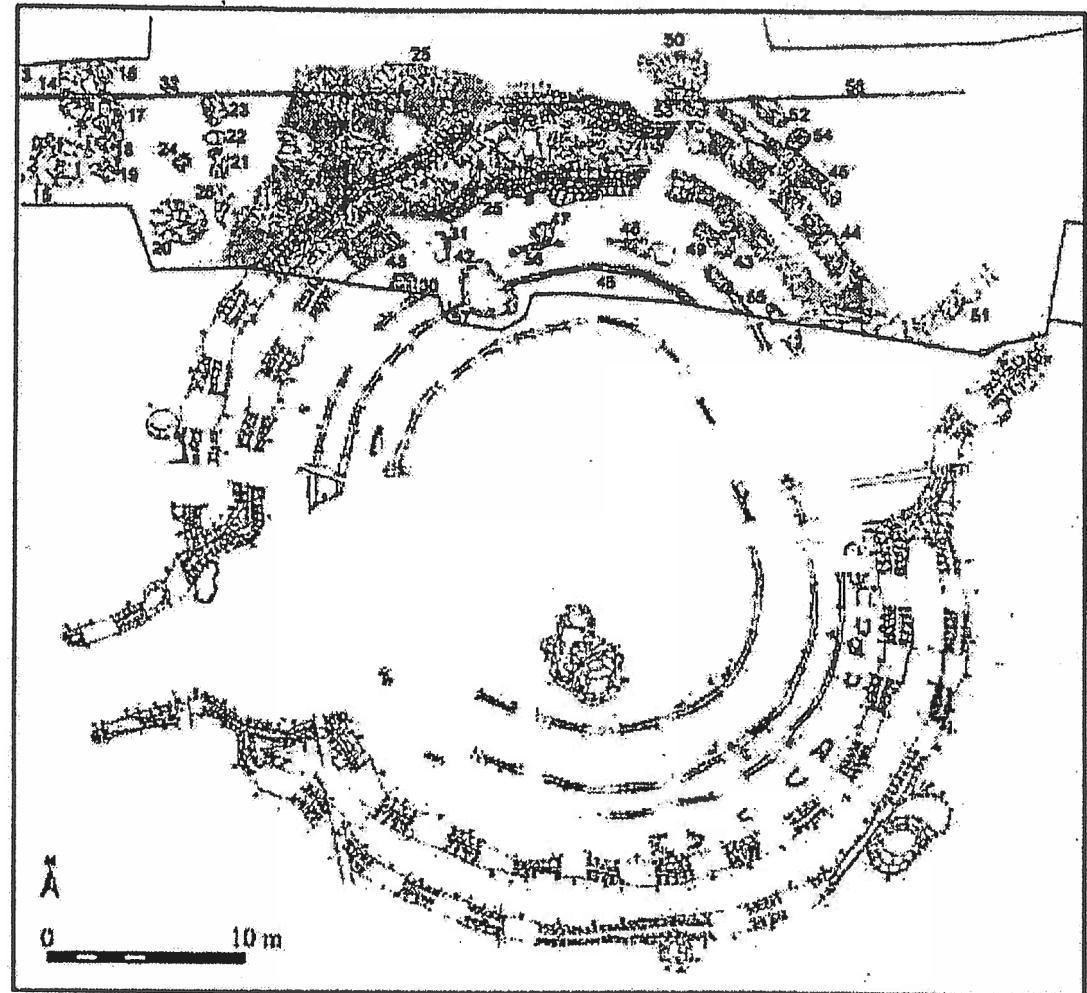
ZFORMULUJ A ZAPIŠ OBJEV TOHO CHLAPEČE (POPIŠ VRCHOLEX DRÁŽ A A PÍS!

JKUS! DDKAŽAT PLATNOST TVÉ VĚTY I PAD TROJUHelníK B. (VŠIMNI SI, ŽE SE ZKLAĐAT JE DVOU PODOBNÝCH TROJUHelníKŮ - A EUKLIDOVU VĚTU UŽ DDKAŽALI...)

RONDÉL V ROZÝNI - PRAHA

PLÁNEK ARCHEOLOGICKÝCH VÝKOPÁVEK

POKUŠTE SE NAVRHNOUT POSTUP
VÝMĚŘENÍ TOHOTO AREÁLU POUZE
UŽITÍM PROVAZŮ A KOLÍKŮ.

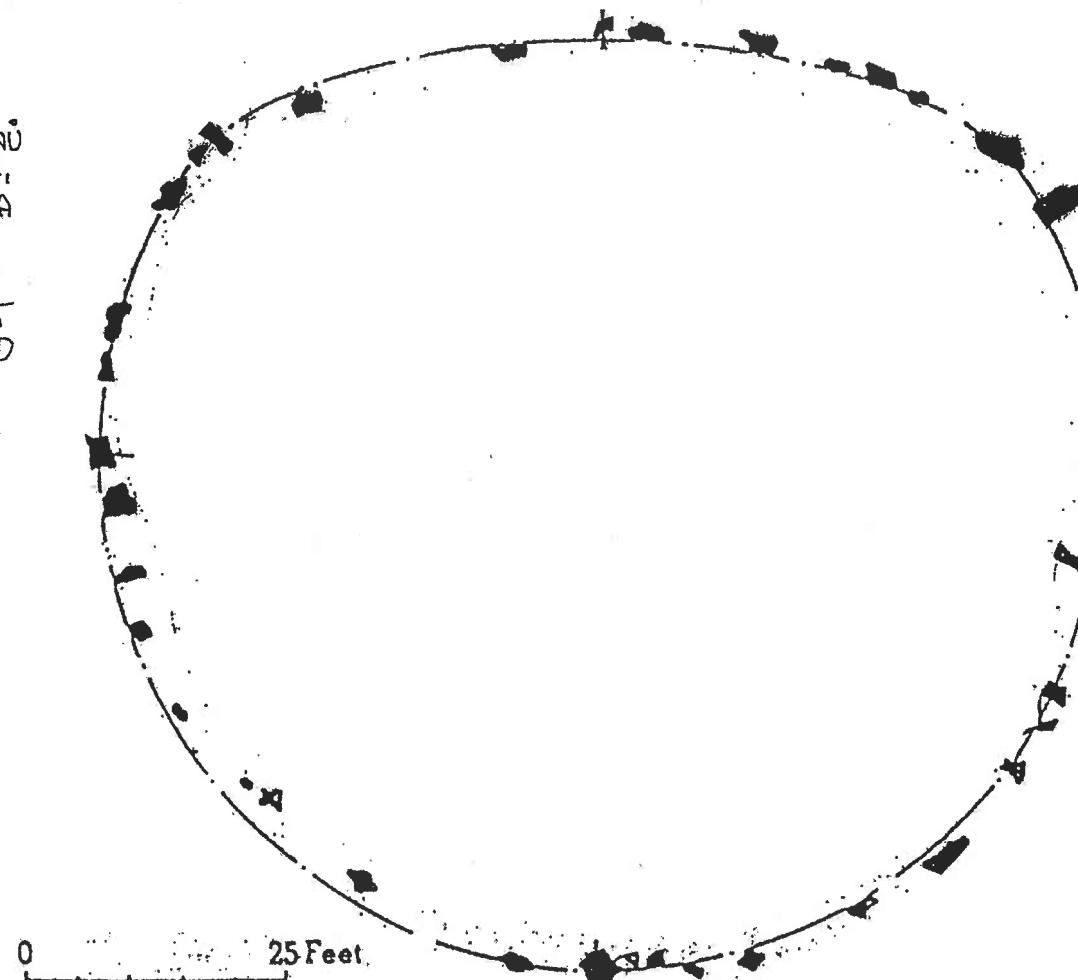
CASTELL D'ILIG

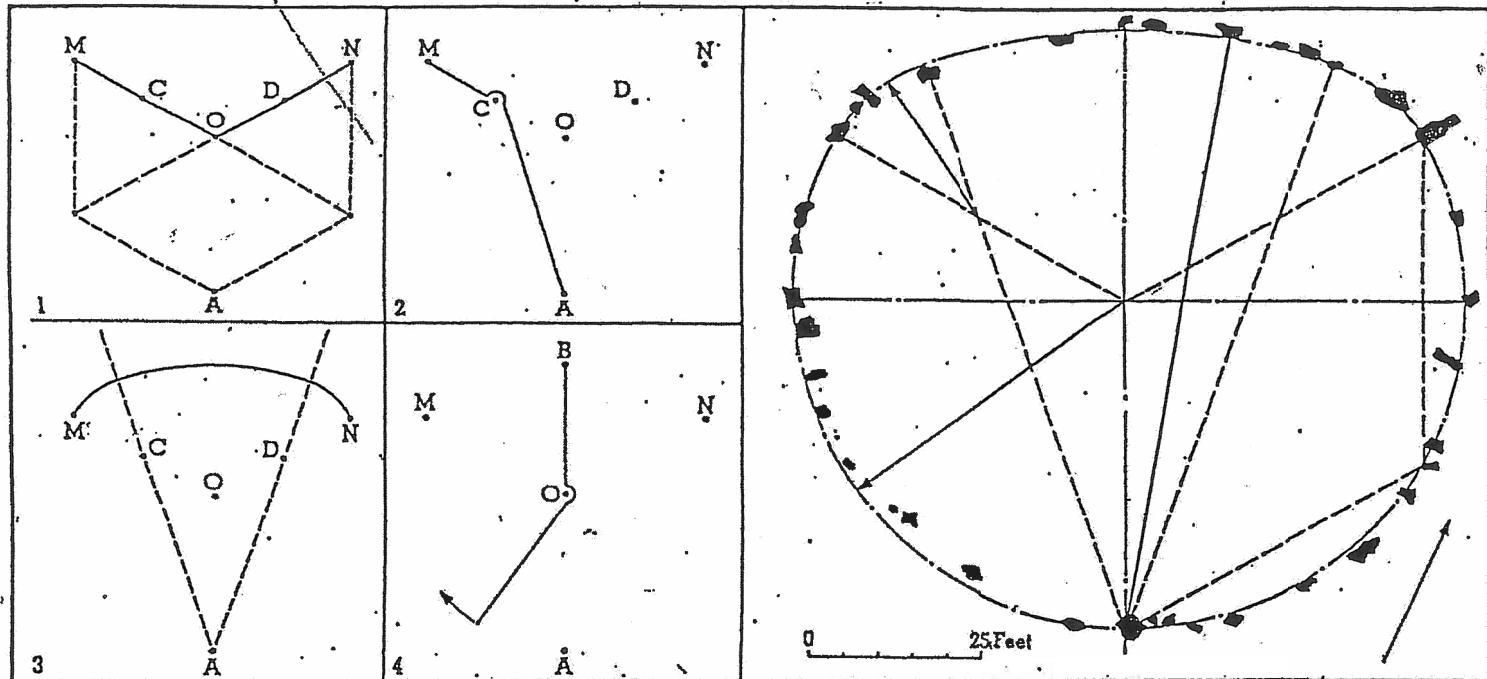
KAMENNY "OVÁL"

SESTAVENÝ Z MOHUTNÝCH KAMENŮ
NĚKTERÉ JSOU DOSUD VZTYČENÉ,
JINÉ VYVARACENÉ, ALE ZHRUBA
NA SVÉM PŮVODNÍM MÍSTĚ.

POKUSTE SE O REKONSTRUKCI
POSTUPU, JAKÝM BY Mohl Být
JEN PRODVAZCI A KOUKY TENTO
OBJEKT VZTYČEN.

(KŘÍVKA JE MOŽNOU APPROXIMACI -
AUTOR JOHN WOOD.)

JEDNA Z MOŽNÝCH
TEORIÍ JAK BYL
VYMĚŘEN „OBVOD“
TOHOTO AREÁLU

Způsob, jakým byl podle Dr. Johna Wooda vytyčen Castlerigg:

(1) Do zamýšleného středu kruhu se zatoulkly kolík, označený O . Pomocí tří provazů stejné délky se vyznačili čtyři rovnoramenné trojúhelníky, do jejichž rohů se zatoulaly další kolíky. Kolíky C a D byly umístěny v poloviční vzdálenosti mezi kolíkem O ve středu budoucího kruhu a rohovými kolíky M a N . (2) Kolem kolíku A se uvázal provaz a vedl se po zemi do bodu M , přičemž se zachytily kolem kolíku C . V bodě M se provaz uřízl. (3) Pak se napnutým provazem opsal oblouk z bodu M do bodu N a na druhé straně se podobným způsobem zachytily kolem kolíku D (ne však kolem středového kolíku O). (4) Provaz se napnul z bodu A tak, aby procházel středovým bodem O , a na jeho konci se zatoulkly další kolík, označený B . Pak se provaz odvázel od kolíku A , přivázal ke kolíku B a jeho koncem se opsal zbyvající část kružnice, přičemž provaz byl zachycen kolem kolíku O .

Castlerigg v Cumbrii mohl být vyznačen pomocí několika provazů a kolíků. Stavitelé zmíněných staveb si mohli nejprve vytyčit řadu rovnoramenných trojúhelníků a pak postupným nanášením délky pomocí jednoho hlavního provazu, který kolem některých kolíků omotávali a kolem jiných ne, mohli být schopni vyměřit oblouky, tvorící zploštělý kruh či elipsu.

Ofázka, proč by tito dávní architekti byli věnovali tolik úsilí tomu, aby postavili kruhové stavby, které ve skutečnosti nejsou kruhové, však zůstává stále otevřená. Jelikož se tyto typy půdorysů opakují a zhruba jednu třetinu veškerých kamenných kruhových staveb stojících ve Velké Británii lze zařadit do jedné z asi půltuctu známých kategorií, dávní obyvatelé se pro tyto tvary museli zřejmě rozhodnout vědomě.

POSTUP VYMĚŘOVÁNÍ PROVAZEM

CASLIFRIGG

KAMENNÝ OVAL
SESTAVENÝ Z MOHUTNÝCH KAMENŮ
NĚKTERÉ JSOU DOŠOD VYTÝČENÉ,
JINÉ VYVÁŘICENÉ, ALE JIHOUBA
NA SVÉM PÓVODNÍM MÍSTĚ.
POKUSTE SE O REKONSTRUKCI
POSTUPU, JAKÝM BY MOHL Být
JEN PROVAZCI A KOLÍKY TENTO
OBJEKKT VYTÝČEN.

(KŘIVKA JE NOVNOU APPROXIMACI -
AUTOR: JOHN WOOD.)

